Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 05 november 2024

Portefeuille: Water (excl. Varen) (34)
Agendapunt: B1

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met de raadsvoordracht Vaststellen van de Verordening Amsterdamse Rioolheffing

Het college van burgemeester en wethouders besluit

In te stemmen met de raadsvoordracht Vaststellen van de Verordening Amsterdamse Rioolheffing, zoals opgenomen in bijlage 3, waarin de raad verzocht wordt:

1. Vast te stellen de Verordening Amsterdamse Rioolheffing, zoals opgenomen in bijlage 1, waarvan de belangrijkste punten zijn:

a. vervangt de Verordening Rioolheffing 2024, die eind 2024 ingetrokken wordt;
b. de tarieven voor het eigenarendeel en het gebruiksdeel van de rioolheffing worden ten opzichte van 2024 met 11% verhoogd; en
c. de nieuwe tarieven treden in werking met ingang van 1 januari 2025.

2. Kennis te nemen van de raadsinformatiebrief over mogelijkheden gebruik rioolheffing voor waterbergingsdoeleinden en toezegging progressiever belastingtarief voor grootverbruikers , zoals opgenomen in bijlage 2, waarin de raad wordt geïnformeerd over de voortgang/stand van zaken met betrekking tot een tweetal toezeggingen die samenhangen met besluitpunt 1, die als volgt kunnen worden samengevat:

a. Toelichting wordt gegeven hoe het huidige tarief werkt, dat een progressiever tarief mogelijk is, maar dat dit nader onderzoek vraagt. Voor het zomerreces 2025 wordt de raad geïnformeerd over de uitkomsten van het nadere onderzoek.
b. De rioolheffing gebruiken voor waterbergingsdoeleinden is mogelijk als zij meer dan zijdelings in verband staan tot de watertaken van de rioolheffing. Voor herplant van bomen is dat niet het geval.

Kernboodschap

De rioolheffing dekt de kosten voor de gemeentelijke taken inzake de riolering. De geraamde baten uit de rioolheffing mogen de geraamde lasten van de gerelateerde taken niet overschrijden. In de verordening Amsterdamse Rioolheffing worden de tarieven met 11,0% verhoogd in verband met de in de voorjaarsnota 2024 aangekondigde jaarlijkse stijging van de kosten voor de renovatie van het rioolstelsel en loon- en prijsstijgingen en extra kosten voor Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie (BLVC).

Bestuurlijke achtergrond

De rioolheffing dekt de kosten voor de gemeentelijke taken inzake de riolering. Op 9 november 2016 heeft de Gemeenteraad besloten om de grondslag van de rioolheffing te wijzigen van alleen een vaste heffing voor eigenaren naar een heffing voor eigenaren én een aparte heffing voor (groot)gebruikers van het riool. De gebruikersheffing bestaat sindsdien uit een gestaffelde heffing voor gebruikers die jaarlijks meer dan 300 m^3 verbruiken. Ieder jaar stelt de raad in december een nieuwe verordening vast voor het daaropvolgende jaar.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

Artikel 147, eerste lid Gemeentewet

Gemeentelijke verordeningen worden door de raad vastgesteld voor zover de bevoegdheid daartoe niet bij de wet of door de raad krachtens de wet aan het college of de burgemeester is toegekend.

Artikel 160, eerste lid, aanhef en onderdeel b Gemeentewet

Het college is in ieder geval bevoegd [...] beslissingen van de raad voor te bereiden en uit te voeren, tenzij bij of krachtens de wet de burgemeester hiermee is belast

Artikel 216 Gemeentewet

De raad besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting door het vaststellen van een belastingverordening.

Artikel 228a, eerste lid van de Gemeentewet.

Onder de naam rioolheffing kan een belasting worden geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater en de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Artikel 3, eerste lid en derde lid, aanhef en onderdeel d van de Participatieverordening gemeente Amsterdam

1. Het verantwoordelijk bestuursorgaan stelt bij de start van een proces voor beleid [...] een participatieplan vast waarin staat of en op welke manier burgerparticipatie wordt toegepast. [...]

3. Het eerste lid is niet van toepassing inzake de vaststelling van [...] belastingen bedoeld in hoofdstuk XV van de Gemeentewet.

Onderbouwing besluit

In te stemmen met de raadsvoordracht Vaststellen van de Verordening Amsterdamse Rioolheffing, zoals opgenomen in bijlage 3, waarin de raad verzocht wordt:

PM

Ad 1, onderdelen a, b en c

Vast te stellen de Verordening Amsterdamse Rioolheffing, zoals opgenomen in de bijlage 1, waarvan de belangrijkste punten zijn: a. vervangt de Verordening Rioolheffing 2024, die eind 2024 ingetrokken wordt; b. de tarieven voor het eigenarendeel en het gebruiksdeel van de

rioolheffing worden ten opzichte van 2024 met 11% verhoogd; en c. de nieuwe tarieven treden in werking met ingang van 1 januari 2025.

De rioolheffing is een bestemmingsheffing, hetgeen betekent dat de belastingopbrengst enkel en alleen is bedoeld om de kosten van de gemeentelijke taken genoemd in artikel 228a gemeentewet te dekken. De geraamde baten uit de rioolheffing mogen de geraamde lasten van de gerelateerde taken niet overschrijden.

In de Voorjaarsnota 2024 en de Begroting 2025 zijn de kosten voor de rioolheffing toegenomen. Dit heeft gevolgen voor de tarieven voor de rioolheffing. De begroting is toegenomen als gevolg van:

- Nominale ontwikkeling voor het materiele deel is € 0,9 miljoen en voor het loondeel € 0,8 miljoen, gebaseerd op de cijfers gepubliceerd in maart door het CPB, conform de harmonisatie indexering lokale heffingen
- De kapitaalslasten nemen toe, met name vanwege de rentestijging van 0,9% naar 1,5%. Dit heeft een structurele werking.
- De overige kostenstijging bestaat uit een toename van kosten voor Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie (BLVC) en formatie-uitbreiding vanwege toename achterstallig onderhoud.
- Er zijn ook dempende effecten op de prijsstijging:
    - 1,5% als gevolg van de extra inzet van de egalisatiereserve; en
    - 1,4% door een toegenomen bewonersaantal, welke er op korte termijn toe leidt dat de kosten over een grotere groep verdeeld kunnen worden.

Resume:

- Nominale ontwikkelingen Waternet, kapitaallasten 5,8%

- Overige kostenstijging 8,1%

Gemiddelde tariefstijging rioolheffing 2024 13,9% (5,8% + 8,1%)

Toename aantal inwoners en hogere onttrekking egalisatievoorziening -2,9%

Tariefstijging 11,0% (13,9% - 2,9%)

Na verwerking van de 11% tariefstijging worden dit de tarieven per tariefgroep:

Tariefsaanpassing:				
Tarief per jaar		**2024**		**2025**
Tariefgroep eigenaar	**€**	**166,85**	**€**	**185,20**
Tariefgroep 301-1.000 m3	**€**	**488,99**	**€**	**543,00**
Tariefgroep 1.001-5.000 m3	**€**	**1.850,40**	**€**	**2.054,00**
Tariefgroep 5.001-10.000 m3	**€**	**6.123,94**	**€**	**6.798,00**
Tariefgroep 10.001-50.000 m3	**€**	**15.490,27**	**€**	**17.195,00**
Tariefgroep 50.001-100.000 m3	**€**	**63.591,31**	**€**	**70.587,00**
Tariefgroep 100.001-500.000 m3	**€**	**118.380,29**	**€**	**131.403,00**
Tariefgroep > 500.000 m3	**€**	**155.928,70**	**€**	**173.081,00**

Er zijn twee maatregelen gericht op het borgen van de betaalbaarheid van deze belasting voor de Amsterdammer met een smalle beurs:

1. een mogelijkheid om in acht gelijke maandelijkse termijnen te betalen, die op de gecombineerde aanslag is toegelicht;
2. een mogelijkheid tot kwijtschelding van de rioolheffing voor woningen met een verbruik kleiner dan 300 m^3. Als iemand aantoonbaar onvoldoende financiële draagkracht heeft om de rioolheffing te betalen dan kan deze kwijtgescholden worden. Daarvoor moet een onderbouwde aanvraag ingediend worden. Kwijtschelding van de rioolheffing is een onderdeel van de kwijtschelding van de combineerde aanslag. Op de gecombineerde aanslag wordt op deze mogelijkheid gewezen. De gemeente Amsterdam hanteert daarbij conform de 'Verordening verhoging vermogensnorm kwijtschelding belastingen Amsterdam 2023' het meest ruimhartig mogelijke kwijtscheldingsbeleid.

Ad 2, aanhef

Kennis te nemen van de raadsinformatiebrief, zoals opgenomen in bijlage 2, waarin een tweetal toezeggingen die samenhangen met besluitpunt 1 aan de orde komen, die als volgt kan worden samengevat

De samenhang tussen deze toezeggingen en de Verordening Amsterdamse Rioolheffing (voortaan: VAR) is dusdanig dat deze gezamenlijk geadresseerd worden. De toezeggingen zouden allebei aanleiding kunnen geven tot een wijziging van de tarieven van de VAR. Deze wijzigingen zijn niet gemaakt in bijlage 1. In de RIB wordt toegelicht waarom (nog) niet.

Ad 2, onderdeel a

toelichting wordt gegeven hoe het huidige tarief werkt, dat een progressiever tarief mogelijk is, maar dat dit nader onderzoek vraagt. Voor het zomerreces 2025 wordt de raad geïnformeerd over de uitkomsten van het nadere onderzoek

Er wordt een update gegeven over de toezegging in de raadsvergadering van 20 december 2023 over de mogelijkheden te onderzoeken om bij een volgende verordening van de Rioolheffing het belastingtarief voor het gebruikersdeel progressief te maken (TA2024-001601). Het tarief is al progressief, maar kan progressiever. Progressiviteit staat echter op gespannen voet met gelijke behandeling van gelijke gevallen. Er moeten objectieve gronden zijn die verdere belasting van de grootgebruikers rechtvaardigen. Ook moet zorgvuldig overwogen worden of het zwaarder belasten van de grootste verbruikers, waaronder bijv. ziekenhuizen en andere maatschappelijke organisaties gewenst is. Ook zijn de effecten van verschillende vormen van progressiviteit op de uitvoeringslasten voor de Dienst Belastingen nog onvoldoende in beeld. Het voorgaande vraagt aanvullend onderzoek.

Het voorgaande onderzoek heeft nog niet plaats kunnen vinden, waardoor het op dit moment niet mogelijk is om de toezegging weloverwogen af te doen. Wel wordt de raad geïnformeerd over het eerste deel van de toezegging dat gericht is op het begrijpelijk maken van de progressiviteit van de huidige staffelsystematiek. De raad wordt toegezegd hierover voor het zomerreces 2025 te worden geïnformeerd, zodat de toezegging kan worden afgedaan.

Behalve voor het voorgaande onderzoek met betrekking tot de progressiviteit is er vanwege de volgende aandachtspunten verdere aanleiding om de VAR aan te scherpen:

1. een nieuwe modelverordening vanuit de VNG
2. de toelichtingen bij de VAR is afwezig, maar wel wenselijk;
3. een wijziging van de systematiek van jaarlijks een nieuwe verordening voor tariefswijzigingen, naar een wijzigingsbesluit op de bestaande VAR waarmee de tariefswijziging wordt doorgevoerd.

De verwachting is dat het voorgaande ook voor het zomerreces 2025 kan worden aangeboden, maar

daar wordt de raad niet nu over geïnformeerd omdat het schetsen van de abstracte zeer financieel-juridische mogelijkheden en scenario's, zonder stevigere onderbouwing, de leesbaarheid en betrouwbaarheid van de RIB niet ten goede zal komen.

Ad 2, onderdeel b

De rioolheffing gebruiken voor waterbergingsdoeleinden is mogelijk als zij meer dan zijdelings in verband staan tot de watertaken van de rioolheffing. Voor herplant van bomen is dat niet het geval.

De toezegging in de commissie Mobiliteit, Openbare Ruimte en Water van 13 juni 2024 over het nagaan voor welke (waterbergings)doeleinden rioolheffing gebruiken wat dit voor gevolgen heeft voor de tarieven (TA2024-000636) wordt afgedaan. Er bestaan mogelijkheden om ook voor deze doeleinden de rioolheffing te gebruiken. Dat wordt dan ook al zoveel als redelijk mogelijk gedaan in het kader van het programma Weerproof en herinrichting van de openbare ruimte. Het planten van bomen is in de meeste gevallen echter onvoldoende direct verbonden om de rioolheffing als dekkingsbron te kunnen gebruiken. Met verdere uitbreiding zouden we de grenzen opzoeken en dat zou mogelijk tot rechtszaken kunnen leiden, en is dus onwenselijk.

Participatie

n.v.t.

Financiële onderbouwing

Financiële consequenties van de beslispunten

BATEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T + 1	Jaar T + 2	Jaar T + 3
Algemene Middelen		S	€ 1000000	€ 1000000	€ 1100000	€ 1100000
Rioolheffing	2.7	S	€ 94800000	€ 107200000	€ 108500000	€ 109900000
Totale Baten			€ 95800000	€ 108200000	€ 109600000	€ 111000000

LASTEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T + 1	Jaar T + 2	Jaar T + 3
Riooleringstaak	2.7	S	€ 95800000	€ 108200000	€ 109600000	€ 111000000
Totale Lasten			€ 95800000	€ 108200000	€ 109600000	€ 111000000

I=Incidenteel
S=Structureel

Consequenties gedekt? Ja

Overige toelichting

Riolering is financieel een gesloten systeem maar 1% van de kosten wordt gedekt uit de algemene middelen vanwege juridische risico's. De kostendekkendheid wordt als volgt berekend:

Berekening van kostendekkendheid van een heffing:	*bedragen x € 1.000,-*
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	97.247
Onttrekking uit egalisatievoorziening rioolheffing	-2.918
Netto kosten taakveld	94.329
Toe te rekenen kosten; perceptiekosten directie Belastingen	2.687
Overhead incl. (omslag)rente	
BTW	11.250
Totale kosten	108.266
Opbrengst heffingen	-107.154
Dekkingspercentage	99%

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente

Het besluit van de gemeenteraad, bijlage 1, wordt gepubliceerd in het gemeenteblad. Belastingplichtigen worden geïnformeerd via de publiekscommunicatie over (wijzigingen) in de gemeentelijke heffingen 2025.

Documenten

Registratienr.	**Naam**
AD2024-065233	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2024-065257	3. Raadsvoordracht rioolheffing 2025 (msw12)
AD2024-065258	4. Commissievoordracht (msw12)
AD2024-065260	1. BEKENDMAKING - Verordening Amsterdamse Rioolheffing (pdf)
AD2024-065264	Advies (pdf)
AD2024-065533	2. Raadsinformatiebrief.pdf (pdf)
AD2024-067757	B - 01 Getekende brief VN2024-015284.pdf (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten